

Igralništvo
Komerciala I
Seminarska naloga

IGRE NA SREČO IN
NEVARNOSTI ZASVOJENOSTI

Pripravile: Lilijana Ravbar
Miranda Glešič
Jadranka Ninič
Predavatelj: mag. Dušan Luin

Nova Gorica, marec 2012

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	3
2	HAZARDERSTVO: RAZVADA, BOLEZEN, POSEL?.....	3
2.1	ZGODOVINA VZORCEV O HAZARDERSTVU	3
2.1.1	Mackbetov efekt	3
2.1.2	Iskanje tveganja in tveganje prekletstva.....	3
2.1.3	Psihologija hazarderstva.....	3
2.1.4	Kriminaliteta hazarderstva	3
2.2	VRSTE VZORCEV PRI OBRAVNAVI HAZARDIRANJA	4
2.3	ZDRAVSTVENI PROBLEM IGRALNIŠTVA	4
2.3.1	Igra kot psihiatrična patologija	4
2.3.2	Igra kot vrsta zasvojenosti	4
2.3.3	Vrste patoloških igralcev	4
2.3.4	Terapevtsko zdravljenje.....	4
3	KLJUČ ZA RAZUMEVANJE PRETIRANEGA IGRANJA NA SREČO	5
3.1	Kaj je igranje na srečo?	5
3.2	Kdo in kje?.....	5
3.3	Kdaj govorimo o patološkem igralcu?	6
3.3.1	Razvojne faze patološkega igranja	6
4	NEVARNOSTI IGRE.....	7
4.1	Vrste igre	7
4.1.1	Lagodna igra.....	7
4.1.2	Problematična igra.....	8
4.1.3	Zasvojena igra	8
4.2	Kaj lahko naredite, če imate težave z igranjem v igralnicah?	8
4.2.1	Nasveti pri igri.....	8
4.2.2	Kakšno pomoč vam nudi Holland Casino?.....	8
4.3	Zasvojenost v Sloveniji	9
4.3.1	Kako in kje preprečevati patološko igranje?	9
5	ZAKLJUČEK.....	10
6	VIR	10

1 UVOD

V naši seminarski nalogi bomo predstavile tri članke, ki prikazujejo znanstveno praktične ugotovitve na področju zasvojenosti z igrami na srečo ter faze same nevarnosti igre od »lagodnega igranja« do »faze obupa«.

Prvi članek je napisal Mauro Croce - italijanski psiholog in psihoterapevt, ki se veliko ukvarja s patološkim igranjem. Drugi članek je prispeval dr. med. Tazio Carlevaro - specialist iz psihiatrije in psihoterapije, direktor psihiatričnega oddelka bolnišnice Sopracceneri v Bellinzoni. Tretji članek pa je predstavitev nevarnosti igre iz brošure podjetja Holland Casino iz Amsterdama. Vse tri prispevke povezuje izkustveno razmišljanje Bernarda Špacapana in Mihe Kramlija. Bernard Špacapan je zamejski zdravnik – psihiater, ki se že vrsto let ukvarja s problematiko zasvojenosti. Miha Kramli je psihoterapevt in predavatelj, zaposlen v novogoriški ambulanti za zdravljenje bolezni odvisnosti. Izbor tekstov je delo Tomice Dumančiča, sociologa v družbi HIT ter predavatelja sociodinamike na Univerzi v Novi Gorici.

2 HAZARDERSTVO: RAZVADA, BOLEZEN, POSEL?

2.1 ZGODOVINA VZORCEV O HAZARDERSTVU

Nepredvidljivi hazard vseskozi in obljublja neustavljivo privlačnost, sladko presenečenje ali grenko razočaranje. Patološko igranje na srečo se pojavlja odkar človek igra na srečo. Kaj se dogaja pri igrah, da se začnejo igralci nerazumno obnašati, obstaja več razlag.

2.1.1 *Mackbetov efekt*

Prva razlaga je t.i. Mackbetov izraz, ki izvira iz Shakespearove tragedije. Pomeni pa, da igra toliko poseša igralca, da preseže točko, ko ne vidi povratka in poskuša izgubljeno nadoknaditi, vendar izgublja vedno več. Igralci bi se morali zavedati dejstva, da se pri igranju vedno nekaj izgubi, raje kot upati na nek dobiček.

2.1.2 *Iskanje tveganja in tveganje prekletstva*

Glede na Cailloisovo kategorizacijo alea igre temeljijo na zmožnostih, ki niso odvisne od igralčevih spretnosti in izkušenj, zato je prav pri hazardu najbolj prisotno tveganje. Igranje z izzivanjem usode lahko kmalu preraste v obsedenost. Iskanje tveganja prinese tveganje prekletstva. Pojmovanje prekletstva izhaja iz arabskega izvora, kjer je pri igri az-zahr najvišji možen rezultat je lahko bil 6-6-6, ki predstavlja hudičevo število.

2.1.3 *Psihologija hazarderstva*

Igralci na podlagi notranjih ali zunanjih dejavnikov iskali raznovrstna znamenja kot napotek v pravo smer. Hazarderstvo naj bi ustvarilo svojo psihologijo z:

- magično misel: magija naj bi ščitila pred nepredvidljivimi dogodki
- iluzijo kontrole: igralec misli, da zmaga ni odvisna samo od tveganja (aktivna vloga)
- navidezno kompleksnost igre: ideja, da so nepovezani dogodki med seboj povezani

2.1.4 *Kriminaliteta hazarderstva*

Pojavljala se je na začetku v državah, kjer je bilo hazarderstvo ilegalna dejavnost. Zasačene igralce so nemudoma obsodili kot kriminalce.

2.2 VRSTE VZORCEV PRI OBRAVNAVI HAZARDIRANJA

Pri razlagi iger se obnašanje igralcev obravnava po različnih pristopih:

- moralni vzorec: igra je greh. Hazard je igra zapravljanja, uničenja in bednosti, ki lahko postane prekletstvo. Igralci so moralno krhke osebe, zato jih mnogi ljudje moralno obsojajo.
- pravni vzorec: igrati je prekršek. Hazarderji izzivajo riziko z drznostjo na meji legalnosti.
- medicinski oz. psihološki vzorec: igra kot posledica psihopatologije. Hazarderjeva nekontrolirana dejanja privedejo do številnih oblik duševnih motenj kot so: povečevanje podzavestne krivde, histerične nervoze, impulzivna agresivnost, samo-uničevalnost.
- ekonomski vzorec: igre na srečo so posel. Razširjenost igralništva med manj elitne družbene sloje ter vedno večje povpraševanje po igranju spodbuja ekonomijo z proizvodnjo bogastva, odpiranjem novih delovnih mest, okoriščanjem lokalnih skupnosti in ustvarjanjem nenehnih novih možnosti za igro (konkurenca med igralniškimi hišami).

2.3 ZDRAVSTVENI PROBLEM IGRALNIŠTVA

2.3.1 Igra kot psihiatrična patologija

Psihoanalitično obravnavanje patoloških igralcev kot nevrotikov in odvisnežev je težilo k priznanju hazarderstva kot psihiatrične bolezni. Kot "motnjo pri kontroli impulzov" so jo vključili v DSM - diagnostični in statistični priročnik duševnih motenj. Igra ni samo razvada, ampak motnja, ki kaže na šibkost igralcev z prepoznavnimi kriteriji (depresija, tesnoba, težave pri premagovanju stresa, težnje po begu iz realnosti, povečano izražanje nasilnosti). Hazardiranje je vključeno med patologije, kot so kompulzivni shopping, piromanija, zasvojenost s seksom, ipd.

2.3.2 Igra kot vrsta zasvojenosti

Čezmerno igranje vodi v zasvojenost, ki ni v direktni povezavi z kemičnimi substancami (kot npr. alkohol ali droge). Zasvojenost je bolezen, ki prizadene človekovo telo, njegove odnose z ljudmi in sposobnost za produktivno življenje. Za doseganje omamnega stanja zlorablja napetost v pričakovanju velikega dobitka pri igri na sreči. Pri hazarderski zasvojenosti igralec ne more prenehati z igranjem, kljub zavedanju o škodljivem početju sebi in svojim najbližjim.

2.3.3 Vrste patoloških igralcev

Številne raziskave in opazovanja so pripeljala do definiranja treh različnih tipov igralcev:

- patološki igralci, ki niso patološki: taki igralci izpolnjujejo vse kriterije patološkega igranja, vendar so vsi pred-bolezenski znaki odsotni (prekomerno igranje in impulzivno obnašanje). Ta skupina ljudi ima le blage težave, ki so jih ob vprašani pomoči in minimalni terapiji sposobni kontrolirati in obvladati.
- čustveno moteni igralci: so ranljive osebnosti, ki igrajo zato, da bi spremenili in preoblikovali svoja različna čustvena stanja. Poleg nevrotične osebnosti imajo veliko težav v razvoju (negativne izkušnje v odraščanju) in pri igri, ki jim predstavlja beg. Potrebujemo bolj intenzivno psihoterapijo za izboljšanje svoje samozavesti in samopodobe.
- igralci z biološkimi povezavami: so igralci, kjer so nevrološke disfunkcije (pomanjkljivosti) povezane z impulzivnostjo. Deficit v koncentraciji izvira iz mladostnega obdobja. Predhodna psihološka nemoč se izraža v visoki stopnji pred-bolezenskih stanj.

2.3.4 Terapevtsko zdravljenje

Strokovnjaki poudarjajo odločilen pomen že samemu prepoznavanju problema in prevzemanju igralčeve odgovornosti za svoja dejanja. Terapija sloni na dveh možnostih:

- vzdržati se igre: popolna abstinenca (samo-prepoved) pomeni totalno prekinitvev z igro. Igralec se mora odreči tudi druženju z nekdanjimi kockarskimi kolegi, tveganim poslovnim transakcijam in vsem drugim oblikam omamljanja. Upravlja lahko le z prisluženim denarjem.

- kontrolirati igro: igralec si mora postaviti mejo in določiti več ciljev kot so zmanjšanje pogostosti igre, zmanjšanje težnje po igri, rast spretnosti kontrole nad igro, izboljšanje družbenih, finančnih in med-osebnih odnosov.

Zdravljenje je pogosto povezano tudi z zdravljenjem depresije, alkoholizma in drugih psihičnih težav. Zdravljenje se nikoli ne konča. Vsaka stresna situacija v življenju bivšega zasvojenca lahko namreč pomeni vrnitev na stara pota.

3 KLJUČ ZA RAZUMEVANJE PRETIRANEGA IGRANJA NA SREČO

3.1 Kaj je igranje na srečo?

Igre na srečo v sodobnih igralniško-zabaviščnih centrih so prijetno, zanimivo in adrenalinsko razvedrilo za mnoge.

Tako kot pri drugih vrstah zabave je tudi pri igrah na srečo pomembno to, da naši vložki v tovrstno zabavo ne presegajo naših denarnih zmožnosti. Odgovornost za igranje nosi vsak igralec sam.

Ljudje največkrat igrajo zaradi zabave, vendar pa vedno bolj za reševanje finančnih problemov. Igralci se ne zavedajo, da je to negotov posel in da ima ključen pomen naključje. V igralcih se razvije prepričanje, da lahko kontrolirajo igro s svojo sposobnostjo ali zvitostjo. Mislijo, da lahko izdelajo strategijo, s katero premagajo naključje in izključujejo možnost poraza, posledično pa zaradi tega postanejo poraženci na daljši rok. Ljudem se zdi, da za naključje veljajo pravila in da je mogoče ta pravila spoznati in uporabiti, da igro obrnejo sebi v prid.

Ljudje postanejo odvisni od iger na srečo in velikokrat zaidejo v finančne težave. Ne zavedajo se, da oni ne nadzorujejo igre in da gre 2-50% vložka neposredno organizatorju igre.

Izgubljajo se v neskončnem fantaziranju o tem, da so doumeli, kako deluje sreča in to brez trdega dela. Pričakujejo velik dobiček, ki bo rešil vse težave v njihovem življenju. Že pisci grških iger so svarili pred takim napuhom in grandiozno držo o uspehu v prihodnosti. Pogosta značilnost njihovih tragičnih herojev je bila precenjevanje samega sebe, pretirana nadutost in postavljanje nad druge.

3.2 Kdo in kje?

Igranje na srečo je povezano z izpostavljenostjo igri oz. dostopnostjo: število avtomatov, število igralnic, nove ponudbe iger na svetovnem spletu in nenazadnje razpoložljivost denarja.

Tipologija igralcev:

- občasni igralci (v igro občasno vložijo le nekaj denarja, kolikor sami odločijo)
- redni igralec (redno vlaga denar in čas igro na srečo, lahko prekine igranje, nima nepredvidenih izgub denarja in ne hlasta za dobičkom)
- poklicni igralec (krupje ali posredovalec stav)
- kriminalni igralec (oseba, ki izkorišča igro na srečo in jo poneveri, da si pridobi nezakonite koristi na račun drugih)
- problematični igralec (svojo igro še zmore kontrolirati, dovzeten je za preventivo, njegova igra je povezana s stresnim načinom življenja ali dela ali z drugimi negativnimi čustvi)

- pretirani ali patološki igralec (patološko igranje na srečo je definirano kot niz pogostih in ponavljajočih se igranj na srečo, ki obvladujejo življenje osebe in slabšajo družbene, delovne in družinske vrednote in obveznosti. oseba ima neogibno potrebo po igranju, ki jo je težko nadzirati.

Na podlagi raziskav ima 1-3% odraslega prebivalstva težave z igranjem, to vsaj velja za zahodni del sveta. Od tega je $\frac{3}{4}$ moških in $\frac{1}{4}$ žensk. Ženske so manj tekmovalne od moških, zasvojene postanejo že po dveh ali treh letih igranja, bolj verjamejo sreči kot pa spretnosti. Igra zanje je pobeg iz realnosti. Težave oz. patološki igralec je prisoten tudi med mladostniki, pri katerih se igranje začne zaradi zabave, nadaljuje pa se zaradi denarja, jeze ali izziva. Igralni avtomati so najbolj priljubljeni v primerjavi z drugimi igrami.

Identikit pretiranega igralca: - moški

- starost med 21 in 30 let

- samski

- poklicno aktivni (zaposleni polni delovni čas)

3.3 Kdaj govorimo o patološkem igralcu?

Patološki ali pretirani igralec postane nekdo, ki prekorači razpoložljivi znesek, porabi denar namenjen za druge stvari ali če uporabi denar, ki ni njegov, misleč da bo na ta način dobil nazaj izgubljeni denar, zahvaljujoč lastnim sposobnostim ali posebnim spretnostim. Tak tip igralca svoje igre ne zna oz. ne zmore več kontrolirati.

Veliko ljudi igra na srečo, vendar se le pri redkih razvije uničevalna strast do igranja. Razlogi so v osebnostnih faktorjih, ki so lastni posameznemu igralcu.

Prehod od normalnega do pretiranega igralca je postopen (napredovanje, nesprejemanje izgub, povečanje želje po igranju, neuspeli poskusi odpovedi igranju, negativne posledice, prva posojila).

3.3.1 Razvojne faze patološkega igranja

1. Faza zmagovanja ali medeni tedni

V tej problematični fazi, v katero lahko igralec napreduje direktno iz faze lagodnega igranja, igro še vedno doživlja kot prijetno razvedrilo. V tem začetnem obdobju pogosto igralec dobi veliko denarja, zato ga imenujemo tudi »zmagovalna faza«. Dejstvo, da igralec zmaga, mu ustvari iluzijo, da so dobitki posledica osebnih dejanj in ne čiste sreče, ki pa na isti način lahko nenadoma obrne hrbet. Izgubljanje takrat igralec vidik kot rezultat razločljivih zunanjih vzrokov: »nimam sreče«, »sistem ni deloval«, »nekdo je varal« ali »igralni avtomat ni pravilno nastavljen«. Izgubljanje si igralec razumsko opraviči.

Situacija se poslabša, če igralec še naprej porabi veliko denarja ali se celo zateče k majhnim posojilom, da bi lahko še naprej igral. Najprej izplača dolgove, toda spet izgubi denar in si sposodi še več denarja. Vsako posojilo služi samo enemu namenu: da lahko nadaljuje igrati

2. Faza izgube nadzora

Naslednji korak je ta, ko lahko igralec stavi samo še s sposojenim denarjem. Denar si sposoja v banki ali iz svoje dejavnosti. Kolikor je le mogoče, so ta posojila skrivna pred partnerjem, starši, ostalimi družinskimi člani ali prijatelji. Igralec se začne v tej fazi bolj skrivnostno obnašati ter ohranja razdaljo med sabo in drugimi.

Pozneje v tej fazi izgubljanja si igralec sposoja že večje vsote denarja v banki, od prijateljev, iz samostojne dejavnosti ali osebnih posojevalcev. Včasih si sposoja tudi iz družine, kjer pa ima problema zasvojenega igranja resen učinek na vsakdanje življenje. In vendar igralec še vedno predpostavlja, da je v stanju še vse povrniti.

Stalno si obljublja, da bo nehal igrati in to ga vodi v nove prepire in spore, predvsem ko se odkrije, da je znova začel igrati.

Igralec lahko izgubi službo zaradi odsotnosti. Tak igralec se pogosto odloči, da bo menjal službo in si našel tako zaposlitev, ki mu bo nudila več prostega časa za igranje. V tej fazi izgubljanja postaja problematični igralec počasi vedno bolj zasvojeni igralec.

3. Faza obupa

Igralec sam je vedno slabši na svojem delovnem mestu, saj so njegove misli drugje. Če vodi svoje podjetje, bo ponavadi to propadlo. Če pa dela za delodajalca, kjer je možna kaka poneverba, je vedno večja možnost, da bo do nje tudi prišlo.

Igralec, postane nemiren, lahko razburljiv, izjemno živčen in ima težave s spanjem. Njegove prehranske navade se spremenijo; življenje mu nudi zelo malo užitka.

Četudi v tej fazi še kdaj dobi, ga to privede do še težjega igranja, ki imajo za posledico še večje izgube. Zasvojenec z igro se fizično in čustveno odziva enako kot alkoholik ali narkoman, z edino razliko, da zasvojenec z igro, kot rezultat zasvojenosti, ne doživijo naravnega konca ter zato samo še globlje propadajo. Zasvojenec z igro postane popolnoma izoliran in nima več stika s stvarnostjo. Rezultat so ločitve ali skrhani odnosi.

Ena četrtnina vseh zasvojenih z igro se sooči s priporom ali sodno obravnavo. Pojavijo se resni napadi depresije. V končnem obdobju te faze vidijo igralci samo še štiri možne rešitve svojih problemov: poiskati profesionalno pomoč, uteči, preprosto priznati kazensko krivdo za vse svoje prevare in tako končati v zaporu ali, kot skrajna mera, narediti samomor.

4 NEVARNOSTI IGRE

Igre na srečo so prijetno razvedrilo za mnoge ljudi. Igraš z denarjem, da dobiš več denarja. Možnost nepričakovanega dobitka prinaša s seboj določeno mero vznemirjenja. Vzdušje je zelo privlačno. Dejstvo je tudi, da nekateri ljudje stojijo pri igralni mizi rulete po več ur. Lahko pa tudi ure in ure igrajo na enem ali več avtomatih. Včasih bodo izgubili več denarja, kot si ga lahko privoščijo. Stave takrat postanejo nekaj prisilnega po naravi in izgubijo svoj prijeten in razvedrilen značaj.

Konec koncev so igralci, ki se težko nadzorujejo, del igralniške stvarnosti in v Holland Casinu so prepričani, da si ne smejo zatiskati oči pred to situacijo.

In ker vsi ne razumejo, da obstajajo poleg prijetne strani igranja – užitka, ki ga lahko občutite – tudi nevarnosti, skušajo v tej knjigi podati obe plati in začrtati mejo med užitkom in problematičnim igranjem kolikor se le da. Pa tudi zato, da bi ponudili pomoč tistim, ki so to črto prekoračili.

Konec koncev gre v igralnici samo za navdušenje nad igro. Vendar se morate stalno opominjati, da igrate z denarjem. In, ko ste enkrat v igralnici, lahko skušnjava, da bi porabili več denarja, kot ste ga imeli namen porabiti, postane zelo močna.

4.1 Vrste igre

4.1.1 Lagodna igra

Igranje v igralnici pomeni užitek, napeto vznemirjenost in razvedrilo. Zmagovalci in tisti, ki izgubijo, naredijo okolje igralnice za privlačno gledališče. Seveda pa je največji užitek v zmagi. Igralec to doživi kot obliko navdušenja.

4.1.2 Problematična igra

Na srečo igra večina igralniških gostov za samo zabavo. Vladne in ostale organizacije za pomoč cenijo število problematičnih igralcev na Nizozemskem na okoli 70.000. Leta 1996 je bilo število zasvojenih z igro, ki so zaprosili za zdravljenje pri kaki instituciji za pomoč, 4.936. Po letu 1994 je število zasvojenih z igro začelo upadati. Od tistih, ki so trenutno na zdravljenju, lahko pričakujemo za le 7%, da bodo znova začeli igrati v igralnicah.

4.1.3 Zasvojena igra

O zasvojeni igri lahko govorimo takrat, ko želja po igri postane obsedenost in vse-vključujoča potreba po stavah. Človek izgubi ogromno časa, denarja, samozaupanja in samospoštovanja. Vse to pa izgubi zaradi zasvojenosti z igro, ki izključuje vse druge v življenju nekoga.

V takem primeru ne govorimo več o problematičnem, temveč o zasvojenem igralcu. Igra takrat prevladuje nad vsemi področji njegovega življenja. Če je igralec prekoračil črto med »ne-zasvojenostjo« in »zasvojenostjo«, lahko še posebej določimo, če pogledamo v kolikšni meri bo igralec postavil igro nad ostale vidike svojega življenja.

Gre za vidike kot so ljubezen, nežnost, razumevanje in pomoč: svoje čustvene potrebe lahko zadovolji samo še z igro.

Jasno je, da igralec prestopi ne prestopi meje med nezasvojenostjo in zasvojenostjo kar čez noč.

Kot pri vseh oblikah zasvojenosti, je tudi tu težko določiti jasne meje med različnimi fazami, skozi katere gre igralec.

4.2 Kaj lahko naredite, če imate težave z igranjem v igralnicah?

Odgovorno igranje pomeni igranje:

- za zabavo
- na način, ki ne ogroža posameznikove socialne ali finančne blaginje

4.2.1 Nasveti pri igri

Da bi bila igra kljub vsem pastem prijetna in poštena, je dobro upoštevati nasvete, ki so jih priporočili v knjižici Holland Casinoja:

- vnaprej določite, koliko denarja boste porabili,
- po možnosti ne nosite z sabo več denarja, kot ste si določili za ta večer, doma pustite čeke in kartice
- obiščite igralnico v družbi, tako boste težje padli v skušnjava, kot pa če boste sami.
- med igranjem si privoščite odmor v baru ali restavraciji
- določite vnaprej, na kateri točki vaših dobitkov boste potegnili črto.
- če pa izgubite, sprejmite to dejstvo. Ne skušajte znova pridobiti tega, kar ste izgubili.
- igra ne sme nadomestiti ostalih pomembnih opravil prostega časa.
- če opazite, da igrate pogosteje, kot bi si želeli, si dobro oglejte način, kako igrate: kdaj, kako pogosto in kako dolgo.
- če odkrijete, da igrate preveč, spremenite svoje navade.
- zavedajte se, da se lahko stanje le poslabša, razen če se odločite za spremembe.

4.2.2 Kakšno pomoč vam nudi Holland Casino?

Ta brošura, »Nevarnosti igre« vam nudi ogromno informacij. En ukrep, o katerem se lahko pogovorite je, da zahtevate prepoved vstopa. Izpolnite obrazec, na katerem določite obdobje, za katero hočete, da vam prepovejo vstop v igralnico.

Če bi radi takoj vzpostavili omejitvene ukrepe, pa se najraje ne bi osebno pogovorili z nikomer o svojih težavah, izpolnite kupon na zadnji strani te brošure in ga pošljite na Holland Casino. Tudi na ta način lahko zahtevate prepoved vstopa ali omejen dostop.

Če menite, da pomoč, ki vam jo nudi Holland Casino, ni dovolj, se lahko obrnete na skupino za samopomoč ali na organizacijo za profesionalno pomoč.

Poglavitna usmeritev igralništva je zapolniti prosti čas in številni Evropske države po poročanju BBC-ja razmišljajo o spremembi zakonodaje na tem področju, saj je prisoten strah, da ne bi pri igralniških svoboščinah šli predaleč.

Zagotovo je prijetno poskusiti srečo, vendar pa bo zaščita ranljivih igralcev verjetno morala postati zakonska in moralna nujnost, kot to zdaj ugotavljajo v Franciji.

4.3 Zasvojenost v Sloveniji

Dr. Zdenka Č. Travnik s Psihiatrične klinike v Ljubljani je skupaj z Uradom za nadzor in prirejanje iger na srečo pripravila vprašalnik o številu iskalcev psihiatrične pomoči zaradi posledic iger na srečo. Zanimalo jo je, koliko oseb s to motnjo se je v zadnjem času obrnilo na pomoč k psihiatrom. Vprašalnik so naslovili na 220 registriranih psihiatrov (N=220).

Vprašalnik je vrnilo 52 psihiatrov, kar predstavlja 24 % izbrane populacije.

Rezultati ankete kažejo, da se je po pomoč k psihiatrom obrnilo več svojcev kot oseb z diagnozo o »patološkem hazardiranju«. Pomoč je iskalo 77 svojcev, 51 bolnikov s patološkim hazardiranjem kot prvo diagnozo in 20 bolnikov s patološkim hazardiranjem kot prvo diagnozo.

Osebe, ki so prišle k psihiatru zaradi posledic patološkega hazardiranja so imeli različne motnje. Dr. Zdenka Č. Travnik ugotavlja, da je šlo največkrat za krizno stanje (17,39 %), samomorilsko vedenje (12 %), depresivne epizode (12 %), škodljivo izrabo alkohola (9,8 %) in odvisnost od njega (9,8 %). K temu sledijo aneksiozne motnje, motnje razpoloženja, shizofrenija, zloraba prepovedanih drog itn. Raziskava je pokazala, da k patološko hazardiranje spremljajo druge duševne motnje.

Večina anketiranih psihiatrov (60 %) je menila, da bi v Sloveniji potrebovali poseben program za zdravljenje patološkega hazardiranja in le skromnih 8 % jih je menilo, da poseben program ni potreben.

4.3.1 Kako in kje preprečevati patološko igranje?

Za reševanje težav s prekomernim igranjem je potrebno zagotoviti predvsem:

- preventiva
- zgodnje odkrivanje in strokovno svetovanje ogroženim gostom
- zbiranje podatkov o problematiki zasvojenosti
- znanstvena in operativna podpora različnih zdravstvenih in socialnih ustanov

Strokovno pomoč nudijo:

- centri za zdravljenje (koncesije)
- družinske terapije na klinikah ...
- individualne psiho terapije...
- telefonske linije za pomoč v stiski...
- prostovoljni klubi ...

5 ZAKLJUČEK

Igre na srečo niso problem same po sebi. Za večino tistih, ki se zanje občasno odločijo, so le neškodljiv vir zabave, ki pa lahko v nekaterih primerih postane zelo tvegan. Prav zato je pomembno, da zna vsakdo, ki se za takšne igre odloči, zaznati morebitne znake, ki kažejo, da zanje igranje iz nedolžne zabave postaja nevaren problem. Čeprav pri igrah na srečo ni prisotna kemična odvisnost, se ob razmišljanju o tveganjih vsekakor ponuja primerjava z uživanjem alkoholnih pijač.

Hazarder je človek, ki ne igra za zabavo. Igra zato, da bi pridobil nazaj, kar je izgubil in je pri tem izgubil kontrolo nad svojim obnašanjem. Izgubi tudi v večji ali manjši meri možnost pravilnega razmišljanja v zvezi s svojim igranje. Razvijejo se tako imenovane kognitivne motnje ter posebni sistemi za kontrolo naključja ali prepričanje, da obstaja neka tekma, čeprav gre za igro na podlagi golega naključja. Patološki igralec na srečo vso svojo energijo posveča možnostim, da bi dobil denar za igranje. Pri tem lahko pride do opuščanja dolžnosti ali do nezakonitih poslov za pridobivanje.

Zato igranje na srečo ne pomeni samo izgubo nadzora nad igranjem, temveč pomeni posameznikovo izgubo nadzora nad lastnim življenjem, ki se manifestira na družbeno sprejemljivejši način, s psihologizacijo problema.

Naj za konec dodamo le še židovski pregovor, ki nakazuje nastajanje zasvojenosti:

*»Če človek pije malo, je dober kot ovca;
če popije malo več, postane hraber kot lev;
če prekorači mero, je okruten kot tiger;
če mu pijača (alkohol) postane strast, je podoben svinji, ki se valja po blatu in nazadnje
napravi iz sebe še opico.«*

6 VIR

1. Izbor tekstov Tomice Dumančiča: »Igre na srečo in nevarnosti zasvojenosti«. Nova Gorica, 2005.